THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DEŽAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — IN DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 196. CHICAGO, ILL., SOBOTA, 9. OKTOBRA — SATURDAY, OCTOBER 9, 1926. LETNIK XXXV.

Premogarji v Angliji zavrnili pogoje; stavka se nadaljuje.

ANGLEŠKI PREMOGARJI, KI SO ŽE PET MESECEV NA STAVKI, NEČEJO VKLONITI TILNIKA BALDWINU. — 190,000 STAVKUJOČIH SE JE VRNILO NA DELO.— RUSIJA POMAGA LAJŠATI GORJE DRUŽINAM, KI TRPE POMANJKANJE.

London, Anglija. — Pet mesecev, toraj domalega pol leta že traja bitka med angleškimi premogarji in lastniki premogovnikov. Po tolikem času trpljenja in samozatajevanja pa niso prišli še nikamor — nikamor, kjer bi kazalo, da se bliža te bitke konec. Baldwinova vlada, kot posredovalka, je stavila predlog za spravo, katerega so pa premogarji z veliko večino zavrnili. Poročilo v kapitalističnih listih se glasi, da so imeli sedaj premogarji na izbero — ali podati se in priznati svoj poraz ter sprejeti pogoje vlade, ali pa pozneje podleči prezpogojno pritisku lakote. Baldwinova vlada je predložila pogoje 17. sept. Glasom teh pogojev, naj bi se formiral narodni mezdni tribunal, ako bi se premogarji vrnili na delo po stari plači. Premogarji in njih voditelji, zavedajoč se, kam pes taco moli, so te pogoje zavrnili. Baldwin je orodje lastnikov, kar je več kot gotovo.

Poročilo pravi, da se je vrnilo že 190,000 premogarjev na delo. Res, veliko je to število, ako bi le pri temu ostalo, kar pa ni verjetno, zima in lakota bo prisilila tudi več drugih.

Družine stavkujočih premogarjev ,ki trpe pomanjkanje, dobijo znatno pomoč iz Rusije. Umevno je, da to ne zadostuje, zato pa nekaterim vpade pogum in se vrnejo na delo. Mnogo jih pa je, ki hočejo zdržati do konca — in ta naj bo že kakršenkoli hoče.

Nadškof iz Canterbury je apeliral na vse stranke, naj pospešijo delo za spravo, naj ne čakajo časa, ko bo glad prisilil premogarje, da se bodo vrnili na delo. Ta apel pa ni po volji lastnikom premogovnikov, pravijo, da s tem daje pogum stavkajočim, da hočejo še dalje vztrajati. Konservativni listi nadškofovega apela niti priobčili niso v celoti, nekateri celo nič. Slični apel nadškofa med generalno stavko je pa vlada zaplenila.

—o—

TATOVI UKRADLI AVTO IN SINA LASTNIKA.

Chicago, Ill. — Louis F. Becker, 1707 West 22nd St., se je vozil okoli z avtom, v zadnjem sedežu je pa imel svojega dve leti starega sinčka. Ko je privozil pred hišo, ni hotel otroka buditi, mislil si je, saj je na varnem. Ko se čez pol ure vrne, ni bilo ne avtomobila in ne otroka. Becker upa, da bodo tatovi otroka nepoškodovanega vrnili, za avto mu ni veliko mar.

—o—

— **Pariz, Francija.** — Iz Francije poročajo, da je te dni zavladala silna vročina, ki dela škodo na polju. Po nekaterih krajih že tri mesece ni bilo dežja, poljedelci so v velikih skrbeh. Drevesa so začela v drugič cveteti.

—o—

Naročniki(ce), podpirajte trgovce in obrtnike, ki oglašajo v vašem listu "Am. Slovencu!"

MORILEC SVOJE ŽENE PRIZNAL ZLOČIN.

"Ni mi mar ako me obesite," tako je rekel Peternel, morilec svoje žene. — Ko so policisti prijeli Peternela, se je le-ta hotel z njimi bojevati. Zakonska sta se večkrat prepirala.

—o—

Sheboygan, Wisc. — Policisti in prostovoljci, ki so iskali Franka Peternela, ker je bil osumljen, da je umoril svojo ženo, katere truplo je našel v ponedeljek popoldan v mlaki krvi na tleh v kuhinji, sostanovalec Joe Urh, so ga našli v nekem grmovju ob jezeru. V rokah je držal kuhinjski nož, dolg 12 palcev. Ko je ugledal može postave, jim je grozil z nožem, a policisti z napetimi revolverji ,so mu kmalu odgnali bojno razpoloženje, nakar se je podal in zločin priznal.

Peternela so utaknili v prisilni jopič in ga odpeljali v ječo. Na licu, rokami in po obleki so bili še madeži krvi — krvi njene lastne žene, katero je na tako bestialen način umoril.

Peternel je izpovedal, da sta se z ženo prepirala, pri kateri priliki mu je rekla, da ga bo naznanila oblastim, ker tako sirovo z njo postopa. To pa ga je tako vjezilo, da je sklenil napraviti vsemu konec. Nameraval si je namreč po storjenem zločinu tudi sam vzeti življenje, za kar pa ni imel poguma.

Ko so Peternela pri zaslišavanju mučili z raznimi vprašanji, je postal nejevoljen in rekel, da je on ženo umoril ker se nista razumela, to je vse, sedaj naj ga pa več ne vprašujejo. Izpovedal je tudi, ko so ga vprašali kje dela, da ne dela in je vprašal za delo na več mestih, a brez uspeha. Ko so ga vprašali, ako je nameraval umoriti še koga drugega, je rekel, da ni imel za to vzroka. Glede sostanovalca, Urha, je Peternel rekel, da se nista sovražila, le to ga je jezilo, ker je kupoval "munšanj", katerega je dajal ženi. Vprašali so ga tudi, ako se kesa svojega dejanja, nakar je odgovoril: "Ne, ne, ni mi žal kar sem storil, storite z menoj kar hočete, tudi če me obesite." Na vprašanje, ako mogoče ni pri čisti pameti, je rekel: "No, sir, nakar je zmajal z rameni, "well, mogoče, ako tako hočete. Meni je vse eno."

Peternela sta se poročila pred nekako tridesetimi leti. Doma sta iz Sevnice, imata tri sinove, dva sta že poročena. V Ameriki bivata že 20 let, skoro izključno le v Sheboyganu. Prva leta ni bilo med njima prepira, dobro sta se razumela. Zadnje čase, tako pripovedujejo sosedje, se pa je Peternel udal pijači, kar je privedlo do nesporazuma, iz katerega je sledil, ta grozni umor.

FRANCOZI IMAJO NADOMESTILO ZA OLJE.

Pariz, Francija. — Tukaj so otvorili razstavo, na kateri se vidijo avtomobili in traktorji, katere goni nadomestilo za olje, ki je zelo dobro in je velikega pomena za Francijo iz gospodarskega stališča, kajti sedaj ji ne bo več treba biti odvisno na uvoz olja.

BITKA V MANDŽURIJI.

Kantoneške čete dobivajo ojačenja iz sovjetske Rusije. — Rdeči Križ rešil mnogo civilistov; a mnogo jih je tudi utonilo.

—o—

Hankow, Kitajsko. — Kantoneške čete napadajo mesto Vučang, ki je v rokah vojakov, ki so v zvezi z maršalom Vupeifujem, voditeljem centralne Kitajske. Kantonesi, kakor znano, dobivajo ojačenja iz sovjetske Rusije in so pod vplivom boljševikov. Sedem in trideset dni obleganja mesta je prineslo prebivalstvu neizmerno veliko gorja. Lakota je njih vsakdanji gost, pa tudi se širijo razne bolezni po mestu. Kitajski Rdeči Križ vrši svojo težko nalogo kakor najbolje ve in zna; tisoče civilistov, mož, žena in otrok je že spravil na varno preko reke Yangtze — na stotine jih je pa pri tem utonilo, mnogo otrok je bilo pohojenih do smrti, ko se je ljudstvo drenjalo ob obrežju reke, da bi prišlo na čolne, katerih je pa bilo premalo na razpolago. Poročilo pravi, da je najmanj 300 oseb utonilo.

Begunci pripovedujejo o velikem pomanjkanju v mestu. Mnogo ljudi, zlasti otrok je pomrlo vsled lakote. Po ulicah mesta je bilo vse polno mrličev, kajti rakev ni bilo za dobiti, vse so napolnili s peskom in jih porabili za barikade. Ugotovljeno je, da so Kantonesi popolnoma porazili generala Sunčuanfanga, voditelja vzhodne Kitajske.

Tokio, Japonsko. — Mandžurija se nahaja v obupnem stališču. Ob korejski meji, kjer se utrjujejo Kitajci in Japonci, kamor pošiljajo strojnice in topove, se pričakuje velikih bojev. V Mandžuriji, ki leži ob Koreji, je 1 milijon 500 tisoč japonskih družin, ki se po večini bavijo s poljedeljstvom.

Mandžurska vlada, kateri na čelu je maršal Čangtsolin, je izdala dovoljenje, da lahko Japonci tamkaj zemljo obdelujejo, a ko je prišel čas žetve, so Mandžurci poslali tja vojaštvo, ki je vse pridelke konfiscinalo.

Na nekaterih krajih je že prišlo do klanja, gotovo je, da se bo tukaj bila še vroča bitka.

—o—

— **Chicago, Ill.** — Margaret Kelly, stara 17 let, je skočila s petega nadstropja v samomorilnem namenu. Nezavestno so prepeljali v bolnišnico, kjer imajo upanje, da bo ozdravela. Ko se je zavedla, je povedala, da je zašla v slabo druščino in se je naveličala življenja kakršnega je peljala, zato je hotela v smrt.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

MRS. EMILY TAMPKINS.

Slika nam predstavlja Mrs. Emily Tompkins iz New Yorka, ki je bila nedavno izvoljena za predsednico od "Ladies of the Grand Army of the Republic."

KRIŽEM SVETA.

— **Grand Mere, Que., Kanada.** — Sin James-a A. Stillman-a, milijonarja, "Bud," se je zaljubil v 18letno služkinjo, ki je bila v službi pri Stillmanu. Nedavno so jo pa predstavili "society," kot zaročenko mladega Stillmana. Kolikor je znano, stariši zaročenca, ne nasprotujejo, dasiravno je ona iz revnejših krogov.

— **Beardstown, Ill.** — Voda je mesto Beardstown iz dveh strani obkolila in napravila iz njega otok. Še 200 oseb je brez strehe. Reka Illinois je dosegla v sredo višino 24 čevljev 11 palcev.

— **Peoria, Ill.** — V sredo je voda preplavila poslopja velikih industrijskih podjetij, obrat je ustavljen. V tukajšni bližini je voda visoka 25 čevljev, česar še ne pomnijo.

— **Vandalia, Ill.** — Nasip ob Kaskaskia reki v bližini Vandalia je na treh krajih voda razdejala in preplavila 15,000 akrov sveta ter uničila ogromno množino koruze.

— **Mount Carmel, Ill.** — Več tisoč akrov polja, kjer raste koruza je preplavljenega, pridelek je uničen.

— **Chicago, Ill.** — Po Illinois in Wisconsin so bili to leto tatovi avtomobilov zelo aktivni. Sedaj pa prihaja poročilo, da se je chikaški policiji posrečilo priti na sled bandi, ki je bila dobro organizirana. Aretirali so dve ženski in šest moških, pa tudi 50 ukradenih avtov so našli, ki jih je imela ta družba na prodaj.

— **Dover, O.** — Tukajšni župan P. J. Groh, je naložil štirim moškim, katere so policisti pripeljali v hišo pokore v pijanem stanju, vsakem po tri dni ječe, s pripombo, da morajo vsak po en galon vode dnevno izpiti ,ali pa bo za vsaki dan, v katerem bi kdo ne povžil imenovano množino vode, moral en dan več sedeti v ječi. — Pač ni hujšega za pijanca, kakor prisiliti ga, da mora piti vodo.

— **Bruselj, Belgija.** — Belgijska vlada bo v kratkem izdala načrt za stabilizacijo franka. Da pa bo v stanu tudi načrt izpeljati, je potreba najeti v Ameriki posojilo v znesku 60 milijonov dolarjev.

ZA DELO SPOSOBNI TURKI, PRIMORANI DELATI.

Carigrad, Turčija. — Kakor znano, na Turškem je tako, da ženske opravljajo težka dela, dočim moški posedajo po kavarnah, pušijo in se razgovarjajo. Tukajšni guverner je pa izdal ukaz, da morajo vsi za delo sposobni moški delati, in ženam olajšati trpljenje.

ADAMSOVI DOKAZI.

Klani v državi Indiana povešajo oči sramu nad svojimi voditelji. — Adams si prizadeva, da se pri vladi države pomete z nepoštenimi uradniki.

—o—

Indianapolis, Ind. — Thomas H. Adams, predsednik "Republican Editorial association," ki si je nadel nalogo pomesti z državnega kapitola nepoštene uradnike in politike, je predložil dokaze o tem, česar obdolžuje on in člani društva, kateremu je on na čelu, namreč, da se pri vladi v državi dela nepošteno na škodo ljudstva. Kakor znano, vladno mašino v državi Indiana, kontrolirajo Ku Klux Klani.

Dokazi Mr. Adamsa so taki, da je ni sile, ki bi jih mogla ovreči. V njih je razkrinkana vsa zlobnost in nepoštenost tistih ljudi, ki pravijo, da so patrijoti — 100 odstotni Amerikanci, pred katerim tujerodci in predvsem katoličani niso varni življenja. Ti dokazi bodo Klanom vzeli nekoliko proč od 100 odst. amerikanizma, kajti sramu povešajo oči — dokazi govore, da so 100 odst. sleparji, graftarji in nepošteni politikarji.

—o—

ZAKLJUČEK PANEVROPSKEGA KONGRESA.

Dunaj, Avstrija. — Panevropski kongres se je zaključil delegati so bili veselo razpoloženi; nemški in francoski dijaki — še ne dolgo smrtni sovražniki, so se poljubovali, poljski violinist, Bronislaw Hubermann, je pa sviral lepe komade.

V splošnem se je pokazalo na temu kongresu, da se začenja v Evropi nova doba — ne le v gospodarskem oziru, temveč tudi na potu vresničenja ideje po trajnemu miru. Drugi rod se bo posmehoval, ko se bo govorilo o tolikih mejah in o carinah ki ločijo še danes narode v Evropi — meje, ki so dale povod že tolikim vojnam. Dal Bog, da bi delo, ki so ga izvršili delegati na temu kongresu rodil obilo sadu, da bi ga bil tudi sedanji rod deležen.

—o—

V TOREK REGISTRACIJSKI DAN.

Rojaki, ne pozabite, da je v torek, 12. oktobra zadnji dan za registriranje. Dolžnost vsakega državljana je, da se registrira in voli. Kdor se ne bo registriral ne bo imel pravice voliti, pa tudi ne pritoževati, ako bodo prišli na površje ljudje, ki se ne brigajo za delavske težnje.

Iz neodrešene domovine.

DEMONSTRACIJE FAŠISTOV V TRSTU. — OROŽNIK SMRTNONEVARNO RANIL DVA ČLOVEKA.—OBSEDNO STANJE JE BILO DRUGI DAN PREKLICANO. — PISMA IZ SLOVENSKIH KRAJEV.

Podrobnosti o nemirih v Trstu.

Fašisti so inscenirali pohod na "Filarmonica Drammatica" v Trstu. Državna oblast je bila poučena in zastražila poslopje — seveda pro forma, radi jezikov v tujini. V pravem času se že vedno umakne ta državna sila, da napravi prostor fašističnim demonstrantom. Neki orožnik pa menda ni vedel, da igra le komedijo, menil je, da mora res braniti privatno društvo pred nahujskano stotino mladičev in oddal je usodepolni strel, ki je zrušil dva demonstranta. Takoj zatem je bil fašistom omogočen predor in iz Portorose prihitevši visoki komisar Renato Ricci je že takoj nato podal zagotovilo, da se Filarmonica seli.

Trgovine so bile deloma zaprte, ker so se trgovci bali nemirov. Par ljudi je demonstriralo pred prefetturo in v avtomobilih. Nekateri posebno agilni vročekrvneži so napravili pravcati lov za posameznimi karabinjerji. V starem mestu je padlo mnogo strelov. Pravijo tudi, da so enega orožnika ubili. Proglašeno je bilo obsedno stanje, ki pa je bilo že drugi dan preklicano.

V Trstu so hoteli tudi fašisti porabiti atentat na Mussolinija za nove napade proti nasprotnikom. Policija je dobila strog nalog, da prepreči vse izgrede. Zato so zastražili karabinijerji razna poslopja. Prišlo pa je do ponovnih spopadov, v katerih je padlo več žrtev.

—o—

"Mali list" zaplenjen.

Zadnja številka "Malega lista" je bila zaplenjena radi članka "Fantom nabornikom." Člankar prosi slovenske fante, naj opustijo tradicijonalno popivanje pred naborom, ki je v kvar zdravju in nad katerim se zgražajo tujci, ki "vidijo v pijanih nabornikih gnusno peno gnusnega ljudstva; s studom se proč obračajo, smejejo se in z glavami zmajejo; domačinu, ki misli in ljubi, pa se krči srce od bridkosti." Kateri časnikar naj razume stroge cenzorje, ki so zavrgli vso logiko. Ali so morda v škodo armadi taki nauki? Visoki italijanski častniki bi prav gotovo pritrdili izvajanjem člankarja s polnim navdušenjem in posebno oni, ki prisostvujejo naboru. Fantje iz mnogih vasi, ki prihajajo v mesto trezni in čili, pač pokažejo, da bi se dalo to doseči tudi v drugih krajih. In ta namen je imel gotovo člankar pred seboj.

—o—

PISMA IZ SLOVENSKIH KRAJEV.

Št. Ilj v Slov. goricah. Vse hoče biti novo. Pomladila se je letošnjo pomlad hiša božja, ki je že razpadala, dobila je streha na cerkvenem stolpu novo barvo in zlato jabolko mesto prejšnjega rjavega. Lepo obnovljeno je tudi župnišče in cerkvena hiša. Sedaj je na vrsti šola. — Dne 20. septembra sta se poročila v Št. Ilju g. Mihael Šrok, policijski stražnik v Mariboru in gdč. Marica Potočnik iz ugledne štiljske družine.

Slovenska Bistrica. Na konjeniškem oddelku leži že od 20. avgusta vojak-Slovenec, ki ga je neki ruski vojaški činovnik tako zelo poškodoval, da je še sedaj nesposoben za delo. Značilno je, da je merodajni vojaški zdravnik hotel slučaj javiti višji vojaški oblasti, a se je na kolegijalni pritisk ustrašil. Bilo bi prav, ako bi se kdo izmed gg. poslancev za slučaj zanimal.— Ako tako v Sloveniji— kako šele v Srbiji in Makedoniji.

Gornja Radgona. V soboto, dne 4. septembra je utonil v Muri Franc Bohinc, rodom iz Cvena pri Ljutomeru. Mudil se je pri svojih sorodnikih na Meleh pri Gornji Radgoni. Pri kopanju je zašel v vrtinec, ki ga je potegnil seboj. Utopljenec je bil star komaj 19 let. — V dijaško semenišče sta letos na novo sprejeta iz naše fare Fran Kolarič iz Crešnjevec in Jožef Vurcer iz Gornje Radgone. Tako je letos v tem semenišču v Mariboru pet dijakov iz naše župnije.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 10. m. m. je v Dragotincih umrla mladenka Antonija Rautar. Tekom enega tedna je bolezen komaj 21 let staro, močno, živahno in vedno veselo dekle spravila na mrtvaški oder. Pokojnica je bila vzorna članica Marijine družbe, vneta in požrtvovalna delavna podpredsednica in podnačelnica Orliškega krožka.

—o—

Težka nesreča v Dalmaciji.

V kamenolomu Gorma pri Omišu se je dogodila strašna nesreča. Tu so kopali delavci lapor za tovarno cementa v Omišu. Nenadoma se je na vrhu odtrgal zemeljski plaz v širini 8 metrov ter zasul 7 delavcev. — Trije od njih so našli pod zemljo smrt, ostali štirje so bili težko ranjeni.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke.

Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500	Din	$ 9.43
1,000	"	$ 18.60
2,500	"	$ 46.25
5,000	"	$ 92.00
10,000	"	$183.00

100 lir	$ 4.40
200 lir	$ 8.50
500 lir	$20.25
1000 lir	$39.50

Pri večjih svotah poseben popust.

Poštnina je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, pondeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	6.00
Za pol leta	3.00

The first and the oldest Slovenian newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
'Phone: Canal 0098.

Subscriptions:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	6.00
For half a year	3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Mera je polna...

Piše: **Andrej Tomec.**

(Konec.)

S takim našim delom, s tako našo odporno silo, s tako obrambo, kakor je na naši strani zdaj, nikakor ne moremo v boju s tolikim in tako močnim sovražnikom popolnega verskega propada med našim narodom preprečiti, temveč ga moremo samo zadrževati, da do njega ne pride še tako hitro.

Če torej našega dela za obrambo in ohranitev vere med nami Slovenci v Ameriki ne pomnožimo, naših moči, naših bojnih vrst ne podkrepimo, **smo obsojeni na počasno pa gotovo hiranje in umiranje.** Kakor pa je žalostna nagla smrt, tako pa je bolestna in mučno počasno umiranje.

Bati bi se morali mi katoliški Slovenci obojega, kajti **eno izmed tega nam katoliškim Slovencem gotovo preti, če se ne bomo vsaj ob dvanajsti uri vzdramili in prijeli krepko in z vso energijo za delo in z vso odločnostjo ne nastopili proti nasprotnikom, ki nas zdaj v vsem daleč prekašajo.**

Če se bo še nadalje s pomočjo katoliških Slovencev izdajalo in pisalo tako grdo in ostudno časopisje, ki tako predrzno sramoti vse, kar je krščanskega in se spravlja celo nad Najsvetejše in uganja pravo peklensko početje in gonjo proti Bogu in proti Jezusu v presv. Zakramentu, katerega vsak katoličan želi enkrat prejeti kot zadnjo popotnico v večnost, potem bom jaz smatral za sramoto prištevati se takemu narodu, ki trpi in podpira taka bogokletstva, kakoršna doprinašajo slovenski brezverci in bogokletneži, in **bi bil bolj ponosen, da sem Turek, kakor pa da sem Slovenec, ker Turki niso kaj takega zmožni, kakor so Slovenci.**

Pa se mnogi čudijo in vprašujejo, zakaj Bog to dopusti in se zgražajo nad onimi, ki se v svojem brezmejnem protiverskem fanatizmu in sovraštvu lotijo celo Boga samega. Toda ne pomislijo pa, da ne Bog, temveč oni sami so tisti, ki to dopustijo, ki za to sovražnike božje še plačajo, da so od njih za to najeti in podpirani. Ali naj torej Bog s silo zabrani človeku delati zlo in si zaslužiti kazen? Kako pa bi se potem moglo pokazati, kakšen je kdo, je li vreden plačila ali kazni? Bog pač pusti človeku prosto voljo delati dobro ali hudo, da si zasluži plačilo ali kazen.

In kak vzrok naj bi bil, da bi Bog človeku preprečil si zaslužiti kazen?

Nekateri ljudje hočejo, da bi Bog takoj udaril, da bi človeka takoj kaznoval, ko se drzne biti proti božjim in sv. rečem in tako preprečil vsako nadaljne hudo dejanje, kakor da bi se Bog človeka bal, kakor da bi Bog imel od tega škodo in kakor da bi Bog ne imel za kazen časa zadosti.

Kakor plačilo za vsako dobro delo in čednost, tako tudi kazen za vsak greh, za vsako hudobijo in za vsako razžaljenje božje ne bo izostala. Vsak bo prejel prej ali slej, kar si zasluži, posebno v večnosti, ki bo za vse dovolj dolga.

Tako bo že enkrat Bog gotovo pošteno kaznoval tudi slovenske bogokletneže, ne bojte se; bojte se le tega, da ne bo Bog z njimi vred tudi vas, ki jim pri njih bogokletnem početju pomagate, da se le z vašo pomočjo tako bojujejo proti Bogu in Bogu tako nečast dajejo, kajti strašno bo, kadar bo treba Bogu zadostovati za tako strašna razžaljenja in bogokletstva, katera so se to leto med nami dogajala in se še dogajajo na veliko škodo in sramoto celemu slovenskemu narodu, katerim storiti konec bi morala zdaj biti naša prva in največja skrb.

Naročniki protiverskih listov, posebno Prosvete, ali vidite, kaj delate, koga podpirate, kaj povzročate s tem, ko naročate in plačujete take liste? S tem sovražnikom božjim in vašim kupujete orožje, da se z njim bojujejo proti Bogu in proti vam. Ali se ne pravi to izdajati svojega Boga njegovim sovražnikom? Ali boste kot katoličani še nadalje kaj takega zmožni?

In vi, člani S.N.P.J., vidite kdo vodi in upravlja vašo jednoto, kako predrzni in oblastni so, kot da bi bili oni vaši gospodarji, vi pa njih sužnji, da se drznejo vašega Boga, vašo vero, vaše katoliško prepričanje in vas same tako prezirati, tako sramotiti, tako napadati!

Pa pravijo, da jih mi napadamo in da se samo pred nami branijo. Vprašam, kdo jih je napadel, da so tako divjali in še divjajo radi evharističnega kongresa? Ali jih je evharistični kongres napadel, da so se morali pred njim braniti? Ali so jih tisoči udeležencev evharističnega kongresa napadli, katere so tako sramotili? Ali jih je napadla naša vera, naše prepričanje? Jih je morda napadel Bog? Jih je napadla sv. Evharistija? Jih je li napadla sv. Hostija, o kateri se tako sramotilno izražajo? Ali jih je napadel škof Jeglič, da se proti njemu tako branijo?

Niti živ krst se zanje zmenil ni. Pa kaj so vse počeli! Kako so proti vsemu temu divjali in še divjajo, da bi bolj divjati ne mogli. Napadali so in še napadajo vse vprek: Evharističen kongres, presv. Evharistijo, Jezusa samega v sv. Hostiji, katero na razžaljiv in bogokleten način imenujejo "Piškot," napadali in sramotili so duhovnike in stotisoče udeležencev, katere so imenovali glupo maso (čudno, da ta glupa masa še Chicage ni podrla—op. pis.), imenovali kongres komedijo, cirkus, pacajado itd., itd. Napadali so in še napadajo in sramotijo vero, cerkev in vse, kar je z njima v zvezi, kot more napadati in sramotiti samo še satan in njemu popolnoma vdinjan človek.

In mi katoliški Slovenci, ki podpiramo njih zagrizeno časopisje in sami vse to povzročamo, ali smo kaj boljši od njih?

GLAS S FARM.

Tioga, Wis.

Blagovolite sprejeti sledeči dopis v Vaš cenjeni list. Ker ravno pošiljam naročnino za Amer. Slovenca za mojega brata v stari kraj, naj tudi pripomnim, da so mi pisali od doma že večkrat in se mi zahvalili zato, ker sem jim list naročila in se jim zelo dopade, ker je res lep in zanimiv in koristen časopis in vse hvale vreden.

Kaj naj vam pa sporočim o nas o tukajšnih farmarskih razmerah. Veliko se ne morem pohvaliti, posebno sedaj ne, ko nam vreme tako zelo nagaja, da še teh pridelkov, kar jih je, ne moremo spraviti pod streho, ker je vedno dež in se zemlja nima časa osušiti. Nemogoče je nam kopati krompir. Saj večinoma bo segnil v zemlji, ker po nižavah stoji voda po njivah. Kakor kaže, bo zopet drag letos. Sicer pa drugo še ni tako slabo, kakor je spomladi in celo leto kazalo slabo. Kakor je bilo mrzlo spomladi, smo mislili, da ne bomo v jesen imeli nobenih pridelkov, pa se je nas dobri Oče nebeški usmilil in nam vsakega nekaj dal. Da bi le bilo zdaj vsaj lepo vreme, da bo mogoče pospraviti pridelke.

Naj kaj sporočim tudi iz naše župnije. Vedno dobimo kako novost v cerkev. Župnija prav izvrstno napreduje pod spretnim vodstvom našega preč. g. župnika. V soboto, 9. oktobra se bo začel sv. misijon, namreč obnovitev sv. misijona. Dal Bog, da bi obrodil mnogo dobrega sadu.

Dne 3. oktobra so naš preč. g. župnik Father Novak blagoslovili lepe table za na altar (altar cards), katere so kupila naša dekleta. Prihodnjo nedeljo pa bo blagoslovljen lep kip mladeniča Jezusa, katerega je kupil za cerkev naš dobri in požrtvovalni faran, ecrkveni odbornik, Mr. Frank Perovšek in podstavek so pa kupili naši fantje. Vsem naj ljubi Bog tisočero povrne, kar darujejo za čast hiše božje.

Za danes končam in pozdravljam vse čitatelje(ce) tega krasnega lista, kateremu želim kar največ uspeha. Le naprej do zmage! Bog živi A. S.!

Marija Toleni.

—o—

VESTI IZ COLORADSKIH GORA.

Leadville, Colo.

Nov kinč v cerkvi. — Ko je naša cerkev pogorela in se je sezidala nova, se radi velikih stroškov za zidavo ni moglo misliti na notranjost cerkve. — Nabavilo se je kolikor je bilo pač neobhodno potrebno. Notranjščina pride polagoma na vrsto.

Dne 19. septembra smo blagoslovili novi oltar žalostne Matere božje, katerega je cerkvi daroval naš dobri organist Anton Korošec, kakor se je zaobljubil. Oltar stoji v kapelici, ki je namenjena za krste. Podoba je izredno lepa. Lesena dela za oltar je naredil domači naš Mr. John Mihelič, in ne zaostajajo za drugim delom. Poleg podobe Matere božje smo postavili še dva angela s svetilkami na posebnih podnožjih. Vsa skupina naredi lep utis. Za enega angela so naši malčki napravili zbirko med župljani in nabrali $64.25, drugega angelą sta kupila za $100.00 zakonska Martin Gornik. Botri so pri blagoslovljenju zložili $105.00 za cerkev. Vse manjše stroške za svečnike, prte, križ, bo poravnal Mr. Korošec, tako da dobi cerkev lep kinč in je ne zadenejo nobeni posebni stroški. — Vsi darovalci so si postavili za vedno v cerkvi lep spomin in so storili nekaj za čast božjo.

Naročili smo tudi še drugo, kar je potrebno za spopolnitev notranjščine. Podobe za glavni in stranski oltar nameravamo blagosloviti na dan Vseh Svetnikov.

Tu vedno govore o novem življenju v rudokopih. Res se nekaj kaže, žal, da morajo naši ljudje drug za drugim oditi, nekateri radi bolezni, drugi radi starosti, priseli se pa nihče ne. Zato se pa priseluje sneg, ki je v tem času kar za plotom.

Naši lovci imajo svoje puške in romete že vse "sfiksane," da bode magari celo okoli hriba neslo, samo se ne ve,, če bo kak jelen na to krivo rihto hotel počakati. Bomo videli.

—o—

TO IN ONO IZ BARBERTONA

Barberton, O.

Vsak, kdor se količkaj zanima za dramatiko in obiskuje predstave iger ve, kako mučno pride, ako se začne kdo izmed gledalcev na vse grlo krohotati, med tem, ko se na odru predstavlja žaloigra, katera privabi drugim solze v oči. Naš humorist Rev. Oman je nekoč omenil, da bi bilo dobro v takih slučajih dotičnega krohotača stisniti za grlo in ga toliko časa držati, da tudi njemu pridejo solze v oči. — "Vaša čast, jaz nisem ničesar zakrivil. Samo smejal sem se," je rekel nek William Flaker, ki je bil pripeljan pred našega župana, obtožen nečednega obnašanja v enem izmed gledališč našega mesta. Župan Witner pa mu je odgovoril: "Smejal si se preveč na glas in ob nepravem času, kar te bode stalo deset dolarjev." Policaj, ki je aretiral Flakerja, je povedal, da se je ta začel krohotati na vse grlo ob najbolj tragičnem momentu igre in nadalje, da je bilo njegovo krohotanje podžgano po opojni pijači.

Naše mesto je dobilo letos nenavadno število nove vrste sovražnikov v obliki komarjev. Naš mestni zdravstveni direktor dr. Mansfield pravi, da v teku 26 let bivanja v našem mestu ni še kaj takega videl, nadalje pravi ta, da so to neke posebne vrste komarjev, katerih pik povžroči večkrat otekline in vnetje. Več ljudi je že moralo iskati zdravniške pomoči vsled pika teh komarjev. Pri vsej tej stvari pa je tudi malo tragikomedije. Ženske namreč vsled nove mode nosijo sedaj krila segajoč le do kolen ali še malo manj. Komarji imajo seveda sedaj več prilike in hrane in mogoče se zato tako hitro množe. Ženske stopicajo nervozno ali pa drgnejo nogo ob nogi, manj sramežljive pa se praskajo z rokami. Ni zastonj pesmica, ki pravi, da ženska "za lepoto vse trpi," ako sploh tako kratko krilo napravi žensko lepo.

Vsi, kateri ste letos dosegli starost 21 let, tisti, kateri hočete letos prvič voliti in nadalje vsi tisti, kateri niste volili pri zadnjih predsedniških volitvah, se morete iti registrirati na dan 15. ali 16. oktobra. Volilne koče bodo ta dan odprte v to svrho od 8 dop. do 2. pop. in od 4. do 9. ure zvečer.

Tukaj se je mudil na obisku pri svojih dveh bratih Ant. Palčič iz Denverja, Colo., pristna slovenska korenina s pristnim starokrajskim humorjem, katerega ni izgubil, čeravno biva v tej deželi že 26 let. Kot muzikant nam je zapel in zagodel več slov. pesmic, katere smo mi že pozabili. Izjavil se je, da se njemu vidi, da so delavci tukaj deležni boljših razmer kot kje drugje, posebno da imajo lepa in udobna stanovanja.

Anton Okolish.

—o—

RAZNE NOVICE IZ FARMARSKIH KROGOV.

Willard, Wis.

Po časopisih beremo, da dežuje po več dni in tednov po celem svetu. Sedaj tukaj, jutri zopet kje drugje. Tudi slovenska naselbina na Willardu ni bila izvzeta. Ko je začelo deževati je deževalo skoraj tri tedne vsak dan manj ali več. Pod takimi okolščinami je bilo težko spravljati poljske pridelke. Kdor je imel krompir v nizkem kraju, ga je moral "fišat" iz vode. Vode je bilo toliko, da je vsakdo lahko doma fišal, ne da bi moral iti do reke. Ko je dež ponehal, je pa zopet mraz pritisnil kot bi bilo sredi zime. Prišla je huda slana in precej popalila perje pri koruzi. Ta slana je vedno ponavadi oznanjevalka lepe jeseni, ki se imenuje indijansko poletje.

Pridelki letos so bili dobri, samo vreme je nagajalo za pridelke pod streho spravit. Slive in sadje so jako dobro obrodili. Povsod so preše pridno delale mošt, ki se bo sčasom spremenil v okusen sadjovec.

Pozimi, ko ne bo veliko dela, bodo pa klobasice in sadjevec druščino delali. Suhači nas prav pri miru pustijo, ker vedo ,da ne bodo nič opravili.

Dne 29. avgusta smo imeli tudi prvo sv. obhajilo, katero je sprejelo 47 fantičkov in deklet. Vsi so lepo oblečeni in pripravljeni marčali od župnišča v cerkev, kjer so med peto sv. mašo prvič pristopili k mizi Gospodovi. Po maši pa so ženske pripravile jako okusen obed za prvoobhajance, kakor tudi za farane, katerega so se udeležili farani v obilnem številu. Pa zakaj ne? Opohani piščanci, potice in druge stvari so tako prijazno izgledale, da so same od sebe vabile brez posebnega prigovarjanja. Seveda da tudi "Ice creama" in papa ni primanjkovalo, ker brez tega nobena slavnost v Ameriki ni popolna. Tudi vreme za ta dan je bilo jako krasno. Hvala vsem ženam in dekletom, ki so pomagale.

Kaj pa kaj novega v cerkvi? Tudi nekaj. Oltarno društvo krščanskih mater je kupilo novi črni plašč za pogrebe. Ta plašč je narejen in importiran iz Evrope. Dekleta Marijine družbe so kupila krasne "Altar cards," narejene in importirane iz Evrope. Pa še nekaj drugega bomo dobili za našo cerkev. Kaj in kako, vam sporočim prihodnjič.

No, boste rekli, kaj pa jaga letos? Jaga za kure je že odprta, samo letos je malo divje perutnine. Za zajce pa je letos izvanredna letina. Povsod jih je veliko. Kdor se hoče zabavati z lovom in gostiti z zajčjo pečenko, tedaj le hitro na Willard! Najbolj pa pomaga pri lovu na zajce sol. Kdor ne ve, kaj to pomeni, naj pa vpraša kakšnega izvežbanega jagra.

Poročevalec.

Radio iz Detroita. Mimogrede sem pritisnil na uho slušalo pri svojem radiu in sem slišal interesanten razgovor dveh rojakov iz Detroita. Ker se kaj takega ne sliši vsak dan, si ne morem kaj, da ne bi dejal v cajtenge, kar sem slišal.

Rojak Mike: Prijatelj, ali si ti tudi kaj podpisal — že veš, kaj mislim, za slovensko cerkev namreč?

Rojak Frank: Seveda sem, kolikor sem pač mogel.

Rojak Mike: Ali pa veš, da je to nevarna reč? Ali nisi bral, kaj je pisal rojak Jurca? To je moder mož in veliko ve. Huda bo predla tistim, ki so podpisali. Briči jih bodo zgrabili za vrat. Oj, bričovske postave v Ameriki so take, da jih ne pozna vsak. Rojak Jurca jih pozna. Jaz že nič ne podpišem.

Rojak Frank: Pa le ni vse tako, kakor rojak Jurca piše. Zvedel sem, da ne bodo od nobenega drugega z briči izterjavali, kar je podpisal, samo od rojaka Jurce bodo.

Rojak Mike: Oh, kaj mi ne poveš. Ali res bodo? Potem ni čudno, da je mož tako strašno vzdihnil. Meni se smili v dno srca. Pa zakaj ravno od rojaka Jurce?

Rojak Frank: Zato, ker jih je ravno on opozoril na to postavo in ker se iz njegovega pisanja pozna, da ne misli nič dati.

Rojak Mike: Ali je kaj podpisal?

Rojak Frank: Pravijo, da tisoč tolarjev — prav čedni denarci so to. Zapisanih pa nisem videl. Kar sem slišal, to povem.

Rojak Mike: Razumem — ampak zdi se mi, da bodo tudi od drugih, ko so enkrat zvedeli za tisto preteto postavo. Bolje bi bilo, da bi bil rojak Jurca molčal.

Rojak Frank: To si prav rekel. Bo pa morda drugič bolj pri ta molčečih. Ampak to ti lahko prav zagotovo povem, da od drugih res ne bodo po briči iztirjavali.

Rojak Mike: Ne verjamem prej, da mi poveš tudi vzrok, zakaj ne.

Rojak Frank: Zato ne, ker bodo drugi radi sami dali, kar so obljubili. Če ne bodo mogli danes, bodo pa jutri dali. Tako je ta težka uganka rešena.

Rojak Mike: A tako je s to rečjo. No, bom pa še jaz nekaj podpisal, dal bom pa, kadar bom mogel. Saj če človek prav pomisli, si že kje pritrga tiste tolarčke. All right, Frank, pa good-bye.

Rojak Frank: Good-bye, Mike, pa se še kaj oglasi.

Rojak Mike: All right, Frank.

Rojak Frank: All right.

—o—

Štiridesetletnica.

Znani vodja romarskih procesij od Št. Lovrenca v Slov. goricah na Ptujsko goro Franc Lajh je obhajal pri letošnjem romanju 40letnico, odkar vodi te procesije.

COLLINWOODSKI ŠTRIGELJ UMIRA...

Cleveland-Collinwood, O.

(Konec.)

V tvoji navdušenosti, ki je znana pod imenom "rudeči fanatizem," poročaš, da je bil komar zelo surov napram ženi in otroku, ker nihče v bližini nima več miru pred to zverino, so ga šli posvarit (s pestmi!), naj vendar miruje. On se je pa sosedov lotil in je hotel vse opikati. — Ker si ti, Štrigelj, tako dobro informiran, jaz pa preveč površen, pripuščam tebi še nadalje, da razkladaš zadevo o ženi in otroku, ker pa ni moja navada ostati komu kaj dolžan, bom plačal, ko pride moj čas, ves dolg skupaj z obrestmi. Sosedje naj se pa kar pri tebi zahvalijo, da jih tlačiš po Žarkometu; ker jaz nisem pri sosedih ničesar izgubil, nimam pri njih tudi ničesar iskati, če pa oni iščejo kaj pri meni in se pri tem preveč gentlemansko vedejo, je to njih lastna zadeva. Pri vsem tem pa, da klepečeš in žlobudraš in hitiš razkladati kot stara babura zelo važne in nujne novice, si vseeno pozabil omeniti, da so mi hoteli rudeči gardisti prirediti "slovesen sprejem." Zbrali so se pred hišo ter v svrho večje svečanosti poklicali policiste; jeden prav navdušen naprednjak je celo predlagal, da mora biti tudi "Feuerwehr" zraven, pa je predlog propadel, ker ni bilo Štrigeljna blizu, da bi predlog podpiral. Ko so došli policisti, so mi rekli, da še k taki zverini niso bili pozvani, ki mirno sedi pri mizi in čita, zunaj pa so čakali prijatelji delavstva, kedaj bodo vlekli policisti katoliško zverino na gavge. Kaj pa zasluži cerkvenjak drugega, kot gavge in grmado; saj je že itak socialistom vseeno, če delavec crkne ali pogine; najrajši bi mu dali še eno z lopato, da bi prej zletel na oni svet. Policisti so me vprašali, kje imam zločine: iskal sem in stikal povsod, da bi našel vsaj kos Žarkometa, da bi jim pokazal grozne cerkvenjaške zločine, pa za vraga, niti enega Žarkometa ni bilo najti pri hiši; od zunaj taka bogatija novic, od znotraj pa taka revščina, da sv. Mael pomagaj pa sv. Koprnela!

Ali imate kakšne rekorde, — so me vpraševali nadalje. Oh, yes, po zaslugi naprednjaških prebrisanih glav sem si pridobil rekord, da že poznam policiste in prosekutorje in da romam, odkar sem v Ameriki, od sodnije do sodnije; kadar se naprednjakom kolesa zavrte, bom moral zopet na romanje.

Ali boš hranil te rekorde?

Hranil jih bom.

Ali se boš spominjal ljubeznivosti socialistov?

Spominjal se bom!

Nato so mi policisti posvetili: "Vi Slovenci ste majhen pa zelo čuden narod, ne moremo razumeti, da se naprednjaki tako silno razburijo, če cerkvenjak le usta odpre, da letijo na policijo in kličejo "Feuerwehr!" med tem pa, ko se naprednjaki kregajo in pretepajo, se noben cerkvenjak ne zgane." Nič več niso policisti marali zame, odšli so ter mi voščili "good night!" Zunaj pred hišo je pa vse navdušenje splavalo po vodi. Uprizoriti so hoteli umeten zločin, poklicali policijo, upregli so vso rudečo zvijačo v zmagoslavni voz in — čakali; pa ker niso nič plačali, so čakali zastonj in vrniti so se morali k svojim ognjiščem naprednjaki, za eno blamažo bogatejši. Zato pa Štrigelj hiti, da poroča važne in bogate novice o družinskih zadevah. Ko je skončal in se oddahnil, je pa vzkliknil: "Ves Collinwood se smeje in seveda se smeje najbolj Collinwoodski Štrigelj."

To je pa že grozno, kar počenjajo ti cerkvenjaki po Collinwoodu, zato se pa Štrigelj smeje. Nisem vajen mnogo staviti, a dva plehtarja krompirja pa stavim, da bi Štrigelj v svojem navdušenju izpihal prah in osnažil električni stolec, samo da bi se cerkvenjak tem lažje vsedel na njega. Kaj ne, Štrigelj, da bi ti poskakovalo srce od radosti, ko bi se uresničile tvoje sanje, da bi mogel veselo gledati, kako mečejo cerkvenjake na tisti slavni prestol. Toda, ubogi Štrigelj, cerkvenjakom hočeš pomagati ko si ti sam pomoči potreben. Že ti pripravljajo popotno torbico in treba bo oditi. Ti umiraš in tvoje ime se ne bo čulo več po naprednih trobilih; tvoja slava je zatonila, kakor zatone solnce za večerne gore; sic transit gloria mundi! Ne zameri mi Štrigelj, hotel sem te s tem le malo potresti, da te obdržim pri življenju še toliko časa, da slišim tvoja razkrinkovanja.—**Ernest T.**

Ženski svet.

DRUŽINA.

V večih dosedanjih razgovorih o družini smo spoznali, da je družina zmožna in ima tudi za svojo nalogo, smisel za družino in razumevanje zanjo položiti v otrokovo dušo. Istočasno in iz istega nagiba pa naj družina otroka obdaja z ljubeznijo ter ga telesno in duševno vzgaja. Vprašanje pa nastane: kaj pa, če današnja družina in zlasti mati v tej družini ni več zmožna vršiti te važne naloge? Iz tega pa izvira takoj drugo vprašanje: odkod to, da bi mati ne bila zmožna vršiti svojih dolžnosti v družini?

Mati, ljuba mati, dobra mati, pridna mati. Ali niso že te lastnosti dovolj za mater, ki je delu v družini kos? Poglejmo!

Ljubezen, ki se kaže le v vnanji ljubeznivosti, a ni sposobna tudi žrtve, ni prava ljubezen in posebe ne: materina ljubezen. Dobrota le v vnanjih stvareh, le v odpuščanju in preziranju napak, ne pa ona, ki zna dvigniti padlega, pomagati onemoglemu, ni prava dobrota in zlasti ne: materina dobrota. Pridnost, ki hlasta le za vnanjimi vrednotami, ki zbira z nenasitno poželjivostjo denar in blago in bogastvo, a ne zna zbirati zakladov, ki jih mol ne sne in rja ne uniči, ni prava pridnost, kaj šele materina? Vidimo pa, da je današnji čas v vseh ozirih pripravljen za to, da tira celo mater, to svečenico našega doma, na stranpota. Boj za vsakdanji kruh je, ki polni z nemirnimi mislimi srca naših mater. Vnanje dobrine: denar, uživanje, bogastvo so se prikopale uprav tudi že do matere in hočejo s svojo vsiljivostjo zadušiti vse dobre in blage misli v njih srcu, celo v materinem srcu.

Zoper ta nenaravni preokret v ženini duši imamo le eno sredstvo: da zbudimo v njej čut onega nesebičnega, požrtvovalnega, ljubeznipolnega materinstva, od katerega jo je odtujil boj za vsakdanji kruh, bolje rečeno materijalizem.

Kajti gorje našim družinam, gorje našemu rodu, če pride do tega, kakor se že ponekod dogaja, da je mož tisti, ki računa, žena tista, ki uživa in postane družina mesto skupnost življenja in dela, samo skupnost uživanja, ali če gresta pota moža in žene tudi še narazen, če hodi mož pot posesti, žena pa pot uživanja, vsak zase!

Kako naj obogati in oplaja taka družina otrokovo dušo? Kaj naj zajema otrok iz srca take matere? Kaj naj mu nudi tak oče? Saj sta oba otroku tako tuja! Otrok je njima tuj!

Žal, da je moč slabega zgleda prišla s svojim močnim vplivom tudi že "od zgoraj navzdol." Kar je "moderno" v mestu, pride kaj kmalu tudi na deželo, zlasti pa ono, kar zadeva "modo" v družini.

Zato, žene-matere-gospodinje: čuvajte svetišče svojega doma, svoje družine, svojega zakona!

—o—

KUHINJA.

Svinjska rižota. — Spraži pičlo pol kvorta riža v presnem (2 žlici) maslu, prideni mu potem žlico parmezana, nato ga deni v namazan model za prst na debelo in ga potlači. Sedaj naloži ravno toliko kuhane in drobno zrezane svinjine, potem zopet riža in tako naprej, dokler ni model poln; zvrni riž na krožnik ter ga daj s parmezanom k rumeni juhi na mizo.

Paradižnična rižota. — Deni v kozico žlico masti, v kateri zarumeni malo drobno sesekane čebule, prideni še 2 žlici presnega masla in pol kvorta zbranega riža; premešaj in prilij približno 1 in četrt kvorta juhe, v kateri si prej skuhala in pretlačila 4—5 paradižnikov. Ko zavre, osoli, premešaj in pusti vreti pol ure, ne da bi mešala. Prideni mu par žlic zribanega parmezana in ga deni v model, ki ga obrni na krožnik ter daj riž k čisti juhi s sirom na mizo. — Ako pripravljaš riž na postni dan, ga zalij z vrelo zelenjavno juho ali z vodo ter ga daj k čisti ribji juhi s sirom na mizo.

Grahova rižota.— Deni v kozo 2 žlici presnega masla ali masti, zarumeni malo čebule, prideni drobno zrezanega peteršilja in tri kvorte drobnega zelenega graha. Ko se je malo spražil, dodaj 3 osminke kvorta riža, zalij ga s ¾ kvorta vrele juhe ali slane vode ter ga pusti počasi vreti pol ure; potem ga daj h čisti juhi na mizo.

Rižev Meridon. — Spraži v presnem (2 žlici) maslu in juhi ali slani vodi en četrt kvorta riža, da ni preveč mehak; ko se malo ohladi, mu primešaj 2 žlici drobno zrezane svinjine, 3 rumenjake in sneg treh beljakov. Deni ga v namazan model ter kuhaj v sopari ¾ ure. Obrni ga na krožnik ter ga daj k čisti rumeni juhi s parmezanom na mizo.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

PECIVO.

Paj s teletino. Zreži en funt in pol telečjega plečeta na male koščke. V ponvi razcvri nekaj loja (suet), potem pa praži teletino, dokler niso vsi koščki lepo zarumenjeni. To vzame primeroma pol ure. Zalij z juho ali samo vodo. Ostrgaj šest korenčkov ter jih zreži na kocke. Olupi šest malih čebul ter jih tudi zreži na šnite. Oboje stresi med meso ter pokrito kuhaj pol ure ali malo delj. Pazi, da ne bo preveč redko in nazadnje zgosti tisto juho z moko, da bo kakor v polivki. Za na vrh pa naredi testo. Med eno šalo moke presijaj eno žličico soli in eno žličko praška (baking powder). Vmes prilij dve žlici raztopljenega masla in malo mleka, da bo redko testo. Vlij vrhu mesa ter postavi v peč, kjer naj se peče pol ure. Istočasno se lahko peče tudi krompir, katerega lahko že prej deneš v peč, da bo dovolj pečen tedaj, ko je tudi meso in paj gotov.

—o—

RAZNI NASVETI.

Spravljanje jajc za zimo. Jajca so važno in izdatno hranilo. V njih se nahajajo vse tiste tvarine, ki so potrebne kot hrana našemu telesu. Jajca vsebujejo: beljakovino, tolščo in razne rudninske snovi.

Najbolj navadna in tudi najboljša so kurja jajca. Dobrota jajc je odvisna od krmljenja kokoši. Jajca od kokoši, ki so krmljena z žitom in ki si same poiščejo črvov in drugih žuželk so veliko boljša od onih, ki so krmljene s krompirjem ali prašičjo krmo. Zelena trava in solata dosti pripomore k dobremu okusu jajc.

Jajca za spravljanje za zimo morajo biti predvsem sveža. Gospodinja, ki kupuje jajca za shranjevanje za zimo, mora biti zelo previdna. Sveža jajca imajo lepo belo lupino in so prozorna, ako jih držiš v temnem prostoru proti luči. Če pa je jajce neprozorno in se vidijo v njem črne pege, je pokvarjeno in to tembolj, čimvečje so pege. Jajca, ki so spodaj črna, zgoraj svetla, so popolnoma gnila. Jajce, ki zaklopota, ako ga potreseš, ni več sveže in ni za shranjevanje za zimo.

Voda za pranje madežev. Dobro vodo za pranje madežev lahko vsak sam naredi. Zmešaj četrt litra vrele vode z en in pol litra salmijaka ter raztopi v tej zmesi 80 gramov dobrega mila. Tekočino hrani v steklenicah, ki so dobro zaprte. Pred uporabo tekočino dobro premešaj. Z njo nadrgni madeže in jih nato izperi v čisti vodi.

—o—

ZDRAVSTVO.

Vzroki smrti porodnic.

Podatki o smrti mater, ki umrjejo ob porodu, pokazujejo, da 70 odstotkov teh smrti je pripisati vzrokom, ki bi se bili prav lahko preprečili potom pravilne oskrbe pred porodom in ob porodu. Največji vzrok smrti je zastrupljenje krvi (septicemia); dve petini vseh smrti treba pripisati temu vzroku. Okuženje nastane v prvi vrsti vsled nesnažnega ravnanja s strani porodničarja. Smrti vsled okuženja krvi ob porodu bi se prav lahko popolnoma preprečile. Drugi vzroki smrti porodnic, ki bi se dali preprečiti potom pravilne porodničarske oskrbe, so odgovorni za četrtino vseh smrti.

Ravno kakor v slučaju detinske mortalitete, tako igra siromašnost veliko vlogo, kar se tiče razmerja smrti porodnic. — Opaža se, da v družinah, kjer mož manj zasluži, tam je najti razmeroma več smrti ob porodu, to pa radi pomankanja pravilne oskrbe.

Kar se tiče plemen in narodnosti, našlo se je, da razmerje smrti porodnic izmed črncev je l. 1921. znašalo 67 od sto več kot izmed belokožcev. Čudno pa je, da je mortaliteta porodnic izmed tujerodcev bila nekoliko nižja kot izmed tukaj rojenih belokožecv. Najmanjšo mortaliteto so našli izmed mater, rojenih na Ruskem in v Italiji, in največjo izmed mater, rojenih na Irskem, Angleškem, v Kanadi, na Madjarskem in Nemškem.

V svrho, da se prepreči ogromna večina smrti porodnic, priporoča se, da se uvede licenciranje toliko zdravnikov-porodničarjev, kolikor babic in se vzakonijo kazni za pogrešno ravnanje; da se izdajejo posebni predpisi za javne in privatne bolnišnice in porodilnice; da se vzakonijo postave v svrho kontrole spolnih bolezni in raportiranja istih itd. Končno treba podučevati matere o potrebi pravilne porodniške oskrbe.

—o—

VABILO.

V pondeljek, dne 3. oktobra, je minulo 700 let, odkar je umrl eden izmed največjih mož katoliške cerkve, veliki ustanovnik frančiškanskih redov, velik prijatelj ubogih in velik reformator sveta.

Spodobi se, da ta spomin dostojno tudi mi proslavimo, zlasti še zato, ker je tudi jugoslovanska zgodovina pravzaprav samo zgodovina sinov tega velikega svetnika. Skozi stoletja, v najžalostnejši dobi Jugoslovanov pod turško sužnostjo, je bil frančiškan edini, ki je vstrajal z narodom, mu ohranjeval vero in narodnost. Cela Bosna in velik del Hrvatske bi bila danes turška, ko bi ne bilo teh sinov sv. Frančiška.

Ker je bil delavnik neprimeren za proslavo tega velikega dogodka, zato bo v nedeljo dne 10. oktobra shod vseh bližnjih Slovencev v Lemontu.

Ob 11. uri bo slovesna sv. maša in pridiga.

Popoldne ob dveh slovesne večernice, govor in sprejem prijavljenih članov v tretji red.

Rojaki, udeležite se te izredne slovesnosti v obilnem številu!

Slovenski frančiškani v Lemontu, Ill.

—o—

— Washington, D. C. — Mornariški department je izdal dovoljenje za daljši polet z zračno ladjo "Los Angeles," katere poveljnik je poročnik Charles E. Rosendal. Polet se bo vršil 11. oktobra, ki bo prvi od kar se je ponesrečil Shenandoah.

MUČENJE NEKDANJIH DNI.

Indijanci so imeli zelo čudno navado britja; brke so si namreč brili z namazano palico, prižgano v ognju. Dandanes imamo v ta namen Trinerjevo mazilo za britje (Triner's Shaving Cream); po obritju se pa lahko rabi še Trinerjev Bay Rum ali Hand Lotion.

Zastarela ideja Indijancev, da kar je ostudnega je tudi koristno — spada dandanes med staro šaro. Danes dobite na trgu še drugo izborno zdravilo, ki je zaeno tudi zelo okusno. O tem priča Trinerjevo grenko vino, katero vživa lahko še tako občutljiva oseba. To je neprekosna želodčna tonika. Izčišča črevesje, pomaga prebavi in slabemu okusu, odpravlja zabasanost in glavobol. Ena steklenica velja samo $1.25; na jugu in zapadu je cena malo višja. Ako ne moreta tega zdravila dobiti v bližnji lekarni, pišite na: Joseph Triner Co., Chicago, Ill.—(Adv.)

POLEG TVOJEGA NASLOVA na listu je datum, do kedaj imaš plačan list. Ako ti je potekla naročnina, ponovi jo, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

ROJAKOM V MILWAUKEE, WIS.

naznanjamo, da je sprejel za tamkajšno naselbino zastopništvo za "Amer. Slovenca" in za vse kar je v zvezi z našim podjetjem **Mr. John Oblak,** ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in prodajati knjige naše knjigarne. Mr. Oblak je zaveden in značajen katoliški mož, radi česar ga rojakom prav toplo priporočamo, da mu gredo na roko in pomagajo širiti naš list.

Uprava "Am. Slovenca"

HRANO IN STANOVANJE dobijo štirje fantje pri slovenski družini. **J. Hočevar, 2309 West 25th St., Chicago, Ill.** (8)

FRANK KRŽIČNIK

1942 W. 22d PL., CHICAGO, ILL.

Prevažanje premoga in drva. Ko se boste selili, pokličite mene in gotovo boste zadovoljni. p

Phone: Canal 1404.

The Will County National Bank

OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek $300,000.00.

C. E. WILSON, predsed.

Za stari kraj.

Zima se bliža in z mrazom naraščajo potrebe in trpljenje. Povodnji, slaba letina, visoki davki in druge nadloge bodo potrebe letošnjo zimo več kakor podvojile. Kdo drugi naj pomaga, ako ne Amerikanci?

Denarne pošiljatve

so najboljša podpora in darila. Naša banka ima lastne zveze s pošto in bankami v starem kraju in zato more izvrševati denarne pošiljatve hitro in zanesljivo, po pošti ali brzojavno, ter po nizkih cenah. Mi tudi dolarje izplačujemo v Jugoslaviji.

Denar iz starega kraja

imajo mnogi rojaki dobiti, bodisi iz bank, od privatnikov, od sodnije itd. Mi imamo v teh zadevah številne izkušnje in zato vsakomur lahko ustrežemo.

Notarske in odvetniške posle

oskrbimo mi tako za tukaj, kakor tudi v starem kraju. Pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice itd. lahko dobite pri nas. Ako rabite v starem kraju zanesljivo in točno odvetniško pomoč, Vam jo lahko oskrbimo.

Osebe iz starega kraja

mi hitro dobimo v Ameriko, ako jim je vstop po zakonu dovoljen. Mi izdelamo izjave, prošnje za Washington in vse, kar spada zraven.

Skupno potovanje za Božič

v stari kraj priredimo na 4. dec. t. l. na francoskem parniku "Paris." Potnike bo spremljal uradnik družbe. Potniki naj se priglase čim prej, zlasti nedržavljani, da jim preskrbimo še pred odhodom dovoljenja za povrnitev v Ameriko.

Ako želite potovati pred omenjenim datumom, nam pišite po vozni red. Mi zastopamo vse linije in zato lahko ustrežemo.

Vse dopise o teh zadevah naslovite na banko

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
455 West 42nd Street,
New York, N. Y.

DR. F. KONOPA ZDRAVNIK, KIRURG IN PORODNIK.

X ŽARKI. Zdravi vse bolezni hitro in uspešno. Specialist za zdravljenje vse moških, ženskih in otroških bolezni.

1520 W. Division St., vogal Milwaukee ave. 1 Dickson St., Chicago, Ill. Pho. Armitage 6145. — Od 10-12 dopoldne, 2-4 in 6-8 zvečer, v nedeljo od 10-12. 326

MALI OGLASI.

HIŠE IN LOTE.

PRODA LESENO HIŠO v dobrem stanju; 6 sob, elektrika, plin, kopalna soba; cena znižana. 1830 West 23rd St. Phone Canal 6270. J. L. Sinnott, lastnik.

NAŠE NIZKE CENE V BRIGHTON PARK

2nadstr. les. po, 4 sobe, cesta tlakovana, cena $6000, takoj $3000.
2nadst. po 5 sob, zid. moderno, 1 nadstr. hot w ht., garaža za 2 kari. Lota 33 čev. blizu 3 cest in karc. — Cena $11,500.

MARQUETTE PARK

Nove 2 nadstr. po 5 sob zid. centr. kurjava v 1. nadstr., blizu Marquette parka in dveh kar. Cena $13,600.
Nov bungalow ,zid. 5 sob, blizu dveh kar; cena $7000, takoj $2300.
Bungalov 6 sob, blizu Marquette parka; cena $8250.
Zgoraj navedeno so le nekatera izmed 100 poslopij, ki jih imamo naprodaj po nizki ceni. Vprašaj za podrobnosti. 19-p,s

WESTERN AVE. REALTY CO.
6953 SO. WESTERN AVE.

MODERNO 7nadstr. bungalow, centralna kur., garaža, lota na vogalu 122x166, sadna drevesa, jagode, grozdje; takoj $2000. 173 S. Grand Street, Hinsdale, Ill. 13-p,s,t

NOVO 13NADSTR. poslp. na 2137-45 N. Central Park Av.; 100% se renta $10,000 takoj; pridite pogledati; lastnik istotam. Ph. Belmont 5692. 14-p do p

KELLASTONE REZIDENCA; dve kop. sobi, zajutrkovalnica, sun parlor, porč za spati, postelje (disappearing beds), kurjava na olje, garaža za 1 karo. $16,000; takoj $5000. 5851 Indiana Ave. Wentworth 2637. 18-p,s,t

LOTA 60x125 v Brookfield, Ill. Vprašajte 1824 N. Sawer Ave. F. Brochl. Belmont 4364. 11-p,s,t

LOTA 60 ČEV., Westmont, $800, mora takoj prodati ali zamenja za Cigar store. 2327 School St. 16-p,s,t

MORAM PRITI DO DENARJA. — Prodam hišo na vogalu School & Oakley, 49x125. Dohodki $90 mesečno; cena $13,000. 2327 School St. 15-p,s,t

BUNGALOW 6 SOB, furnace ht., klet ometana, garaža, na lepem kraju v Cicero, takoj proda, ali zamenja 1614 — 68th Ct., Cicero, Ill.

BUNGALOW 5 sob, $8300, takoj $1000.—8441 Paxton, South Chicago, 2844. 25-s do s

HIŠA 5 SOB, centr. kur., tla trdi les, nova garaža za 2 kari. 2029 N. Kedvale Ave. 22-s,t,sr

LOTA NA DVEH VOGALIH, Jefferson Park. 1150 N. Ashland. 23-s

UGODNA PRILIKA.

"BATTERY & IGNITION STATION," nizka cena. 7727 S. Halsted St. Ph. Triangle 1410. 85-p do p

RESTAURANT IN LUNCH ROOM proda radi bolezni, 312 W. Madison St., Maywood, Ill. 04-sr do sr

GROCERY IN DELICATESSEN, dobra kupčija; 5 sob zadaj. 2338 W. 69th St. 10-p do p

ČISTOKRVNE ANGLEŠKE "BARRON STRAIN WHITE LEGHORN" piške, $8.75 za 100 s poštnino. BROWN LEGHORNS $10.00 za 100. ANCONAS, SHEPPARD STRAIN, [illegible] za nesti $11.00 za 100. RHODE ISLAND REDS, $10 za 100. PLYMOUTH ROCKS $11.50 za 100. WHITE ROCKS $13 Jamčimo, da so zdrave in čistokrvne. Ako pride do vas kakšna mrtva, naj da potrdilo pošta, mi vam pošljemo živo. 12-od 8 do 21

THE FULGHUM HATCHERY
FREEBERG, ILL.

RESTAURANT PRVOVRSTNI, oprema lepa, blizu "L," nizka cena 327 E. 51st St. 21-s do s

35 AKROV izboljšane ranče za mlekarstvo, kokošjerejo, $1275, polovico takoj; uključeno voz, krava, konji, kokoši. Tudi za dobiti 200 akr. farme v dolini, 4 konje, 10 krav, 17 prešičev, 300 kokoši, koruza. $5300. Pišite na Hart Farn Agency, Norwood, Mo. 26-s

RIO GRANDE VALLEY.
Obdelana zemlja blizu San Benito in Rio Hondo, Texas, dvakrat, tudi trikrat na letu obrodi; ni boljše zemlje za citrus, krompir, koruzo in dr. $200 do $500 za aker; zemlja za citrus, $600 do $800. P. F. Webster, Rio Hondo, Texas. 24-s,t,sr

POHIŠTVO NA PRODAJ.

POHIŠTVO, NIZKA CENA, Davenport in stoli, postelje, piano player, mize in drugo. 1304 Carmen Ave. Edge 6744. 20-s,t,sr

DELO IN SLUŽBE

ŽENSKE IN DEKLETA za sortiranje fižola, dobra plača, ure od 7:30 do 5 p.m. Clearing Station 6558 So. Austin St., 1 blk. do Crooks Terminal Warehouse. Minor Walton Bean Company. 17-p,s,t

KVALITETA — TOČNOST — POŠTENJE

A. F. WARHANIK

zanesljivi lekarnar — zaloga fotografičnih potrebščin.
2158 W. 22nd Str.,
vogal Leavitt ceste
CHICAGO, ILL.

Prednaznanilo

— ZA —

NOVOST

Pazite na ta prostor v vašo korist.

Hankan Jewelry Co., Inc.

Mr. S. D. Telser, predsednik

2209 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Phone Canal 5496

(Dvoje vrat zapadno od Metropolitan State Bank)

Vaši prihranki

zloženi pri nas, so vedno varni. Vi živite lahko v katerikoli izmed naših držav, in vendar ste lahko vložnik na naši banki, prav kakor bi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnila in dobili boste odgovor z obratno pošto v svojem jeziku. Mi plačujemo po 3 od sto **obresti na prihranke,** in jih prištejemo h glavnici dvakrat na leto ne glede na to ali vi predložite svojo vložno knjigo ali ne.

Naš kapital in rezervni sklad v vsoti več kot $740,000 je znak varnosti za vaš denar.

Naš zavod uživa najboljši ugled od strani občinstva, kateremu ima nalogo nuditi najuljudnejšo postrežbo, in od kaetrega prejema najizrazitejšo naklonjenost.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO & CLINTON STS., JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, predsednik Chas. G. Pierce, kasir
Joseph Dunda, pomožni kasir

Oglejte si Chicago -- Spoznajte Chicago

Poslužujte se Rapid Transit Lines.

Najboljši čas od 10 do 4

Krasni otok v Jackson parku.

V JESENSKI dobi so znameniti chikaški parki privlačni, bodisi za one, ki si žele počitka, ali za igranje. Krasni Jackson park, ob obali michiganskega jezera, ima lepe prostore za piknike, golf, tennis, igrališča in lagune za vožnjo s čolni. — Napolnite "lunch basket" in pojte z otroki v Jackson park za en dan, katerega ne boste pozabili. Rapid Transit Lines vas pripeljejo do parka.

Vzemite South Side "L" zaznamovan "Jackson Park." Peljite se do konca, kjer je vhod v park.

Lahko se pride tja z

RAPID TRANSIT LINES
FAST — RELIABLE

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski spisal Erckmann-Chatrian.

Poslovenil Al. B.

Kar naenkrat, dne 8. januarja, pa so pri županstvu nalepili velik lepak, iz katerega je bilo razvidno, da hoče cesar, opiraje se na senatni sklep, nabrati najprej 150.000 novincev letnika 1813, potem sto oddelkov prvega domobranskega poziva leta 1812, ki so že mislili, da so se izmuznili, dalje 100.000 novincev izmed letnikov 1809 do 1812 in tako dalje, tako da bi bile zamašene vse vrzeli in bi mi imeli še večjo vojsko, nego pred rusko vojno.

Ko nam je oče Fuz, steklar, nekega jutra povedal vsebino tistega razglasa, sem skoro omedlel, kajti mislil sem si: "Zdaj pobero vse: rodbinske očete nazaj do leta 1809. Izgubljen sem!"

Gospod Gulden mi je vlil v usta požirek vode. Roke so mi visele ob životu in bled sem bil, kot mrtvec.

Sicer pa nisem bil edini, na katerega je razglas napravil tak vtis. Tisto leto mnogo mladeničev ni hotelo k vojakom: nekateri so si razbili zobe, da bi ne mogli odgrizavati patron, drugi so si s samokresom odstrelili polec, da bi ne mogli rabiti puške, še drugi pa so pobegnili v gozdove. Te ljudi so imenovali "refrakterje" in zmanjkovalo je orožnikov, da bi jih zasledovali.

O tem času so se ojunačile tudi matere, ki so vzpodbujale sinove, naj ne bodo pokorni orožnikom. Na vse mogoče načine so jim pomagale in se rogale cesarju. In duhovniki vseh ver so jih podpirali pri tem. Mera je bila polna!

Še tisti dan, ko so nabili razglas, sem šel v Vier-Winden, zdaj pa ne poln veselja, marveč kot najnesrečnejši izmed nesrečnikov, kateri obenem izgubi ljubezen in življenje. Komaj sem stal na nogah, in ko sem prišel tja, še ne odločen, kako bi jima povedal našo nesrečo, sem opazil vstopaje, da že vse vesta, kajti Katarina je bila vsa objokana in teta Marjeta je bila vsa bleda od razburjenosti.

Molče smo se objeli, in prva beseda, katero mi je rekla teta Marjeta, je bila:

"Ti ne pojdeš! — Kaj nam mar njegovo vojskovanje? Celo župnik pravi, da je to vendarle prehudo — treba bo skleniti mir. Ti ostaneš tu! — Ne jokaj, Katarina, saj ti pravim, da ostane tu."

Čisto zelena je bila od jeze in je med gorvorjenjem prestavljala lonce po ognjišču.

"Ta večna morija mi že dolgo preseda," je nadaljevala. "Ali ni dovolj, da se naša strižnika Gašper in Jako bijeta v Španiji, zdaj pa od nas zahteva celo mladiče — nima še dovolj, da jih je 300.000 pomoril na Ruskem. Namesto da bi kot pameten človek mislil na mir, bi rad pokopal še tiste, ki so ostali. Se bo že videlo!"

"Za božjo voljo, teta! Bodite vendar tiho, ne govorite tako glasno!" sem vzkliknil in pogledal skozi okno. "Lahko bi vas kdo slišal in potem smo izgubljeni!"

"Saj zato govorim, da me slišijo!" je kričala. "Prav nič se ga ne bojim, Napoleona! Najprej nam je hotel usta zamašiti, da bi lahko delal, kar bi se mu zljubilo — a tega mora biti konec! Samo v naši vasi štiri mlade žene izgube svoje može, in deset mladeničev naj zapusti vse, očeta in mater, na kljubo pravici, Bogu, veri — ali ne kriči to do neba?"

In ko sem hotel odgovoriti, je nadaljevala:

"Veruj mi, Jože, ta človek nima srca! — Slab konec ga čaka! — Že to zimo se je pokazal prst božji. Bog je videl, da imajo ljudje večji strah pred človekom nego pred njim, da si niti matere kakor v Herodovih časih ne upajo zadržati doma svoje lastno meso in kri, ako jo on zahteva za svojo morijo, zato je poslal silni mraz in naša armada je poginila— in ti, ki pojdejo zdaj v vojsko, so že naprej zapisani smrti. Bog se je naveličal tega! — Ti pa ne pojdeš z njimi," je nadaljevala ljubovalna žena, "jaz nočem, da greš! Ti pojdeš z Žanom Kraftom, Lojzetom Bemom in najpogumnejšimi fanti od tukaj v gozdove in čez gore v Švico, midva pa, Katarina in jaz, prideva k vam do konca te nadloge."

Potem je teta Marjeta utihnila. Namesto da bi bila pripravila navadno kosilo, je prinesla na mizo še boljše nego zadnjo nedeljo ter nama rekla z mirnim obrazom:

"Jejta, otroka, in nič se ne bojta — vse se bo izpremenilo na bolje."

Malo mirnejši kot sem bil prišel, sem se ob štirih popoldne vrnil v Pfalzburg.

Ko pa sem šel po pekovski ulici, sem pred gimnazijo slišal boben mestnega narednika Hermantjeja in ga videl obdanega z veliko množico. Tudi jaz hitim tja, da bi slišal razglas, in pridem prav, ko je začel govoriti.

15leten morilec.

Dne 27. julija 1924 so našli v bližini vasi Manning na Gornjem Štajerskem napol golo truplo 13letnega dečka, zadavljenega z zanjko, spleteno iz vrbovih vejic. Oblasti so domnevale, da gre za umor iz pohotnosti, toda vsa poizvedovanja po storilcu so bila zaman. Te dni, po preteku dveh let, je stvar pojasnjena. V Waldingu so aretirali 15letnega nezakonskega sina rudarja Steinhuberja radi neke tatvine. Pri zaslišavanju je priznal, da je zažgal pred petimi leti, torej kot desetleten deček, nekemu kmetu hišo, pred dvema letoma pa vrgel 13letnega Reitmeierja v potok, nakar ga je skupno z dvema tovarišema zadavil.

Vabilo

— NA —

Veliko Predstavo

katero priredi

Društvo sv. Neže

ŠTV. 826, REDA KAT. BORŠTNARIC

V nedeljo, 10. okt. 1926

ob 2. uri popoldan

V VELIKI ŠOLSKI DVORANI NA LINCOLN in 22. CESTI.

Vstopnina 50c za osebo.

Takoj po igri PLES IN PROSTA ZABAVA.

"Namišljeni bolnik"

VESELOIGRA V TREH DEJANJIH.

OSEBE:

Argan, namišljeni bolnik.....Mr. Nikolaj Mencinger
Belina, njegova druga žena .....Miss Mary Grill
Angelika, hči Arganova, Cleantova ljubica....Miss M. Janesh
Luison, mlajša hči Arganova, ses. Angelike..Miss M. Kavčič
Beralde, Arganov brat .....Mr. Albin Zakrajšek
Cleante, Angelikin ljubček .....Mr. Frank Bicek
Diafoirus, zdravnik .....Mr. Ludwig Skala
Tomaž Diafoirus, njegov sin, zaljubljen v Angeliko .....Mr. Frank Auguštin
Purgon, Arganov zdravnik .....Mr. Mike Kobal
Fleurant, lekarnar ..... Mr. John Pernich
Bonnefoi, notar .....Mr. John Pernich
Toinetta, služkinja .....Miss Pauline Grill

Med dejanji bodo proizvajale pevske točke Miss Justina Kosmach, Miss Pauline Grill, Miss Dorothy Banich, katere bo spremljala na glasovirju Miss Margaret Duller.

Igro vzprizori "Kat. Dramatični Klub", kot prvo v sezoni. Občinstvo se uljudno vabi, da se prireditve mnogoštevilno vdeleži. Vloge so v najboljših rokah, zato lahko jamčimo, da bo zabave dovolj.

ODBOR.

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

"Višek nesramne predrznosti."

Prosveta ima v št. 193. uvodni članek, ki se tiče neke —tajnosti, katero pa so uredniki srečno izvedeli, ker so bili "uredniki frančiškanskega lista nepremišljeni in raztreseni" in se nanaša na neko rezolucijo, katero so sprejeli "slovenski rimski klerikalci dne 22. junija 1926 na evharističnem kongresu," katera rezolucija obsega baje neko smer, "kako je treba nastopiti proti listom, ki se ne urejujejo tako, kakor žele in zahtevajo slovenski rimski klerikalci."

Vse je posneto iz članka v Prosveti. Besedilo dotične rezolucije mi ni znano, a težko da bi se rezolucija glasila tako, kakor jo svojim čitateljem predstavlja Prosveta.

Člankar govori o "višku nesramne predrznosti." Kako to? Na steno je treba naslikati hudiča. Člankar ga slika, češ: "Na tem tajnem shodu so bili navzoči tudi slovenski rimski klerikalci iz starega kraja, med njimi znani škof Jeglič. Toraj ljudje, ki niso člani Slovenske Narodne Podporne Jednote, in katerih niso pooblastili člani S.N.P.J., da sklepajo, kako naj se urejuje "Prosveta . . ." Slovenski rimski klerikalci menijo, da so zaključki tega tajnega sestanka slovenskih rimskih klerikalcev bolj veljavni za Slovensko narodno podporno jednoto, kot zaključki osme redne konvencije S.N.P.J, v Waukeganu, Ill., ki se je vršila v preteklem letu. Predrznost slovenskih rimskih klerikalcev je v resnici nesramna. Ljudje, ki niso člani . . . si drznejo na tajnih sestankih delati zaključke, kakšno glasilo bo izdajala S.N.P.J. Ali ni to višek nesramne predrznosti?"

Tak je hudič na steni. Predrznost bi bila res nesramna ali nesramnost predrzna, ako bi nečlani in kaka tajna seja slovenskih rimskih klerikalcev, ki so vrhu tega še iz starega kraja, **ukazovali,** kako naj se glasilo kake jednote urejuje. Tako duševno omejeni niso. Pravico **ukazovati,** kako naj se kako glasilo piše in urejuje, ima le jednota, oziroma konvencija jednote, in Prosveta lahko piše še bolj prostaško o evharistiji ali o katoliškem verskem prepričanju, za kako ukazovanje ne gre, pač pa je imel "tajni sestanek slovenskih rimskih klerikalcev" ob priliki evharističnega kongresa **nalogo** in **dolžnost,** da vernike na tako prostaško pisanje opozori, jih svari pred nevarnostjo take pisave in tako pisavo obsodi.

Tudi slovenski rimski klerikalci so dobili nalogo: "Idite in učite" in to nalogo morajo izvrševati med slovenskim narodom v Ameriki. Za to gre. Ako imenuje Prosveta to "višek nesramne predrznosti," ji tudi tega nihče ne more zabraniti razen morda članstvo ali kaka konvencija, a udarila je daleč v stran.

Člankar hoče na drastičen način pokazati, kako nesramen da je "frančiškanski list." Pravi, da bi bil popolnoma zadovoljen, ako bi Prosveta ne "smela pisati o nastajanju in razpadanju svetov, kot to uči znanost," če bi pisala, da "je zemlja plošča, ki meji na morja, da je nad to ploščo trden obok nebes z vsemi pripravami za razsvetljavo po dnevu in po noči, pod zemeljsko ploščo pa vice in pekel, da je bila ta zemeljska plošča pred nekako šest tisoč leti ustvarjena . . ."

Gospoda naj bo mirna. Ako bi se tako pisalo, potem bi "frančiškanski list" ne bil popolnoma zadovoljen, in težko, da bi se kaki "slovenski rimski klerikalci" na kaki "tajni seji" hoteli baviti s tako pisavo, ker list in katoličani niso tako omejeni, da bi se Prosveti pri taki pisavi ne — smejali, in kakega svarila za vernike pred tako pisavo bi ne bilo prav nič treba.

Enako je tudi s tem, kar ponovno piše o evharistiji. O "svoji zdravi človeški pameti" naj ima mnenje, kakršno hoče, enako o kaki morda nezdravi katoliški pameti, v tem mu nihče ne bo ničesar ukazoval ali naročal, a tega ne bo mogel zabraniti, da bi "frančiškanski list" ali kdo drugi pred to "zdravo pametjo" druge svaril.

Kakšno bodočnost ima S.N.P.J. pred sabo, na tem je malo. Naj bo ta bodočnost tudi najsijajnejša, pri taki pisavi resnice ni na njeni strani.

* * *

Glasilo svobodomiselnih Slovencev?

Prosveta je imela za nekaj časa kotiček "Cerkvene vesti," in bi bil človek lahko mislil, da je postala kak cerkven list. Izginil je. Glas Svobode je seve glasilo svobodomislecev, saj je tako tudi označeno na prvi strani lista. Lahko bi pa kdo to prezrl, ali če bi lista ne poznal, bi prišel skoroda do drugega mnenja.

V številki 63. ima: Mehiške zadeve, skoroda izključno od vere, zadevo nekega španskega kardinala, takrat vsaj pastorja Halla, streha se vdrla na duhovna (?) morilca, versko blazen sin umoril mater, in v "Kratkih pripiskih" na več mestih Kolumbove viteze, Coolidgea v zvezi s cerkvijo, zakaj ni bog oča udaril s svojo dolgo mogočno roko . . . pravo **versko** glasilo.

Pravljični "Večni žid" ni mogel videti štrika, glasilo svobodomislecev pa ne more izhajati brez vere, cerkve, duhovnikov, papežev in pastorjev, ako teče voda v grlo.

—o—

"Amerikanski Slovenec" is the best medium to reach the best customers!

DRUŠTVO SV. DRUŽINE (Holy Family Society)

št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois.
Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Predsednik ..... George Stonič
Podpredsed. .... John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich.
Zapisnikar .... Frank Videc
Blagajnik ..... Jos. Gršič
Reditelj ..... Martin Bluth
Nadzorniki:
Frank Vranichar, Joseph Ancel, Louis Martinčič.

Društvo šteje 507 članov in članic ter 282 otrok. Za 50c na mesec se plača v slučaju bolezni $1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo $14,495.00 bolniške pore.

Dne 1. julija 1925 se je nahajalo v blagajni $4906.22.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko zavarujete za posmrtnino in bolniško podporo.

Društvo plača $1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača $1.00 nagrade; torej $2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvo.

Naš Mladinski oddelek vam nudi lepo priliko, da zavarujete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bode v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich 815 N. Chicago St.; tajnik Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Gersich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

Dobro meso se dobi - - - - - - samo v dobri mesnici!

O tem so prepričane vse gospodinje, da se pri nas dobi vedno najboljše sveže meso vseh vrst, kakor tudi prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso. Izdeljujemo prave KRANJSKE DOMAČE KLOBASE, krvave in mesene, narejene po domačem receptu.

Se priporoča v naklonjenost

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR.

1912 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

LETO ZA LETOM

priporočamo našemu narodu in ga navajamo k štedenju.

Oni, ki so pred nekaj leti odprli pri nas hranilne vloge, se čudijo, kako naglo se jim kupiči imetje, ker redno vsaki teden nekaj priložijo.

Hranilne vloge omogočajo ljudem, da si kupujejo hiše in postajajo neodvisni.

Vaše vloge so na varnem v največji Slavenski banki v Ameriki.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Avenue Chicago, Ill.

Kupujte vaše bonde, ker so popolnoma sigurni in nosijo lepe obresti.

OSEMNAJST LET

težke zveste službe svojemu katoliškemu narodu v Ameriki ima za seboj list

AVE MARIA

Ali ne zasluži tedaj, da ga ima vsaka hiša, kjer se še priznava Bog in Marija? Gotovo!

Ali ga imate pri vaši hiši, dragi čitatelj?

Ako ne, takoj ga naroči. Stane samo $3.00 na leto.

KRASEN DAR

slovenskemu narodu dajejo že 12 let slovenski frančiškani v obliki koledarja, kakoršnega katoličani nobene druge narodnosti nimajo.

Koledar "Ave Maria" za leto 1927

je že dotiskan. Krasen bo. Presegel bo vse dosedanje. Naročite ga takoj. Stane samo bore 50c.

Z DOBRIM BOŠ SAM DOBER

Z dobrim listom bo tudi vaša mladina dobra. Toda saj veste, da slovenskega ne čita. Treba ji dati v roke dobro angleško čtivo.

St. Francis Magazine

je izvrsten list za slovensko-ameriško mladino. Stariši naročite ga ji. Za njo ga izdajamo!

Stane $3.00 na leto, ako ga naročite po agentu.

Ako ga naročite naravnost od nas stane do božiča samo $2.00

Uprava teh listov ima v zalogi tudi molitvenike in devocijonalije.

Franciscan Fathers

LEMONT, ILL.

Artistične fotografije — Najnovejši okvirji.

POSEBNO POZORNOST DAJEMO SKUPINAM.

ILLINGTON STUDIO of PHOTOGRAPHY

J. F. Glomb, lastnik

2006 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

Phone Canal 1807

Kopiramo in povečujemo slike, slikamo tudi na roko v črnih in belih naravnih barvah. Izdelujemo vse kar spada v to stroko.— Slike jemljemo doma in zunaj.

Prinesite filme v izdelavo — Zaloga kamer in kodakov.